

Sygn. akt III USKP 125/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)
SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)
SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania B. P.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.
z udziałem M. Sp. z o.o. w W. i K. M.
o odpowiedzialność za zaległości spółki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 maja 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. oddała skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz odwołującego się kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 16 października 2018 r., oddalił odwołanie B. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W. z dnia

28 listopada 2017 r., mocą której organ rentowy orzekł o solidarnej odpowiedzialności B. P. jako członka zarządu „Spółka M.” sp. z o.o. w W. (dalej jako Spółka) razem z K. M. za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy wskazane w decyzji w łącznej kwocie 1.672.495,21 zł, w której mieściły się również odsetki liczone na dzień wydania decyzji.

W sprawie ustalono, że postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 sierpnia 2013 r. ogłoszono upadłość likwidacyjną Spółki, a postanowieniem z dnia 12 stycznia 2017 r. stwierdzono zakończenie tego postępowania.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący się nie wykazał okoliczności powodującej wyłączenie jego odpowiedzialności za długi Spółki, w szczególności wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony we właściwym terminie. Spółka już w 2008 r. zaprzestała opłacania należnych składek, stąd wniosek o ogłoszenie upadłości złożony w lipcu 2013 r., to jest po upływie 5 lat od niewypłacalności Spółki, nie mógł być uznany za przesłankę egzonującą. Skarżący nie wskazał też żadnych składników majątku Spółki umożliwiających realne zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części.

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 24 września 2019 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 października 2018 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W. z dnia 28 listopada 2017 r. o tyle, że odsetki za zwłokę od należności z tytułu składek w częściach obejmujących odsetki ustawowe liczone są do dnia poprzedzającego ogłoszenie upadłości Spółki, to jest do dnia 13 sierpnia 2013 r., a dalej idącą apelację odwołującego się oddalił.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej kwalifikacji i wykładni przepisów prawa oraz właściwie ustalił stan faktyczny sprawy, a w szczególności kluczową dla rozstrzygnięcia kwestię, to jest czy B. P. wykazał zaistnienie jakichkolwiek przesłanek egzonujących, które uniemożliwiłyby przeniesienie na niego jako członka zarządu Spółki odpowiedzialności za zaległości składkowe. Sąd drugiej instancji podkreślił, że . P. objął funkcję prezesa zarządu w 2011 r., a więc już w czasie, gdy podmiot ten nie regulował swoich zobowiązań wobec organu rentowego i z tego tytułu posiadał znaczne zadłużenie, a stan

zaległości w płaceniu wymagalnych zobowiązań nie miał charakteru przejściowego. Badając, kiedy ziściły się przesłanki do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, nie należy kierować się subiektywnym przekonaniem członków zarządu o spodziewanej, przyszłej sytuacji finansowej spółki, lecz kryteriami obiektywnymi dotyczącymi rzeczywistej jej sytuacji finansowej. Termin, w jakim wnioskodawca złożył wniosek o upadłość pozwalał jedynie na pokrycie kosztów związanych z likwidacją spółki i niewielkim zaspokojeniem organu rentowego (56.900 zł przy zadłużeniu powyżej 1.000.000 zł). W dalszej części Sąd Apelacyjny wskazał, że odpowiedzialność odwołującego się jako członka zarządu za należności składkowe spółki jest odpowiedzialnością subsydiarną, co oznacza, że nie może on ponosić odpowiedzialności za odsetki od zaległości składkowych w stopniu większym niż sama spółka. Zgodnie z art. 107 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1540, dalej jako Ordynacja podatkowa) w związku z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1228, dalej także jako P.u.) osoba trzecia nie może ponosić odpowiedzialności za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych za okres od daty ogłoszenia upadłości. Wynika to z zasady subsydiarności tej odpowiedzialności. Jednocześnie z dniem ogłoszenia upadłości członek zarządu traci prawo zarządu spółki, które jest wykonywane odtąd przez syndyka (art. 75 ust. 1 P.u.). W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję o tyle, że odsetki od należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określonych w zaskarżonej decyzji liczone powinny być do dnia poprzedzającego ogłoszenie upadłości Spółki, to jest do dnia 13 sierpnia 2013 r.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik organu rentowego, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w części (pkt I i III). W podstawach skargi kasacyjnej wskazano na naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie (-) art. 92 ust. 1 P.u. w związku z art. 107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wskazane przepisy wyłączają odpowiedzialność członka zarządu spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością za zaległości tytułem odsetek za zwłokę w zapłacie należności składkowych po ogłoszeniu upadłości spółki, podczas gdy przepisy te stanowią jedynie, iż do dnia ogłoszenia upadłości mogą być zaspokajane odsetki od wierzytelności należne od upadłego, co nie wyklucza i nie zakazuje naliczania odsetek od zaległości spółki w stosunku do osób trzecich, o których mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej tym bardziej, że obowiązujący w dacie wydania spornej decyzji art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej wprost stanowi, że ogłoszenie upadłości płatnika składek nie ma wpływu na naliczanie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej; (-) art. 23 ust. 1 i 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1009, dalej ustawa systemowa) oraz art. 116 Ordynacji podatkowej, przez ich błędną wykładnię i zastosowanie, sprowadzające się do uznania, że członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie może ponosić odpowiedzialności za odsetki od nieopłaconych przez spółkę składek ubezpieczeniowych po dniu ogłoszenia upadłości spółki, podczas gdy prawidłowa wykładnia i zastosowanie tychże przepisów z uwzględnieniem prawidłowej wykładni art. 92 ust. 1 P.u. i art. 107 Ordynacji podatkowej prowadzi do wniosku, że członek zarządu spółki ponosi odpowiedzialność nie tylko za długi składkowe spółki, ale również ponosi ją za odsetki od zaległych składek naliczone także po dniu ogłoszenia upadłości.

Mając powyższe na uwadze, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w części co do pkt I i orzeczenie co do istoty sprawy, przez oddalenie odwołania w całości, ewentualnie domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] (pkt I oraz III) i przekazanie sprawy temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik odwołującego się wniósł o jej oddalenie i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się niezasadna. Spór w sprawie sprowadzał się wyłącznie do kwestii materialnoprawnych, gdyż stan faktyczny był bezsporny i

dotyczył zakresu odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za dług odsetkowy po ogłoszeniu upadłości spółki kapitałowej. Dany problem sam w sobie nie jest nowy, bowiem w tym przedmiocie wypowiadał się już Sąd Najwyższy. Niemniej dotychczasowe wypowiedzi orzecznicze nie były jednolite, a dodatkowo doszło do zmian w ustawodawstwie, co niewątpliwie obliguje do poszukiwania kolejnego modelu wykładni prawa.

Wstępnie należy przypomnieć, że uregulowana w art. 116 Ordynacji podatkowej odpowiedzialność członka zarządu jest uzależniona od istnienia zobowiązania składkowego płatnika składek, a zatem nie może powstać bez uprzedniego zaistnienia obowiązku podatkowego (składkowego) po stronie pierwotnego dłużnika. Jest to także odpowiedzialność subsydiarna (posiłkowa), gdyż wierzyciel podatkowy (składkowy) nie ma swobody w kolejności zgłaszania roszczenia do podatnika (płatnika składek) lub osoby trzeciej, lecz w pierwszej kolejności musi dochodzić należności od podatnika lub płatnika składek (por. R. Mastalski [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, R. Mastalski, J. Zubrzycki: Ordynacja podatkowa. Komentarz, Wrocław 2007, s. 493).

W doktrynie wskazuje się, że konstrukcja odpowiedzialności osób trzecich za należności podatkowe (składkowe) jest na gruncie całego systemu prawa specyficzna. Niewątpliwie w szczególny sposób uprzywilejowuje ona wierzyciela składkowego, który może dochodzić cudzego długu od osoby trzeciej. Jest tak tym bardziej wtedy, gdy na podstawie art. 107 § 1a Ordynacji podatkowej odpowiedzialność osób trzecich odnosi się do następców prawnych podatnika. W prawie podatkowym odpowiedzialność osób trzecich wiąże się przede wszystkim z faktycznymi stosunkami o charakterze majątkowym, w jakich pozostają lub pozostawały one z podmiotem pierwotnie zobowiązanym do świadczenia (zob. R. Dowgier [w:] L. Etel (red.): Ordynacja podatkowa. Komentarz. Tom I. Zobowiązania podatkowe. Art. 1-119 zbk, Warszawa 2022, LEX). Z perspektywy rozważanego problemu, istotne jest to, że pozycja podatnika (płatnika) nie może być zrównywana z innymi podmiotami odpowiedzialności. Oznaczałoby to bowiem pomijanie podstawowych kategorii pojęciowych i pozbawianie ich cech relewantnych. Skoro podmiotem obowiązku podatkowego (składkowego) wynikającego z ustawy podatkowej (ustawy systemowej) jest podatnik (płatnik), to każdy przypadek

odpowiedzialności za cudzy dług w postaci zaległości wynikających ze skonkretyzowanego obowiązku (czyli zobowiązania podatkowego lub składkowego) musi mieć wtórny, a jednocześnie nie w pełni samodzielny charakter (zob. J Olesiak: Odpowiedzialność członków zarządu spółek kapitałowych za ich zaległości podatkowe jako ciężar publiczny w świetle zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji, Łódź, 2020, LEX). Stąd w świetle art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej w związku art. 31 ustawy systemowej, odpowiedzialność osób trzecich za zaległości podatkowe (składkowe) nie powstaje z mocy prawa, lecz wymaga wydania przez organ podatkowy (rentowy) konstytutywnej decyzji w tym przedmiocie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 października 2006 r., I UK 126/06, OSNP 2007 nr 21-22; poz. 331 i z dnia 9 czerwca 2010 r., II UK 37/10, LEX nr 611412). Zatem członek zarządu, któremu doręczono decyzję o jego odpowiedzialności ma obowiązek spełnienia świadczenia pieniężnego we wskazanej w decyzji wysokości. W tym zakresie członek zarządu ponosi odpowiedzialność nie tylko za należności składkowe, lecz także jest zobowiązany do zapłaty odsetek. Te zaś mogą mieć odrębny charakter, bo z jednej strony będą to odsetki, do zapłaty których był zobowiązany płatnik (tu Spółka), z drugiej strony mogą to być odsetki, które będzie musiała uiścić osoba trzecia (członek zarządu) z tej racji, że nie dotrzyma terminu płatności wskazanego w decyzji o przeniesieniu na niego odpowiedzialności (zob. art. 23 ust. 1 i art. 31 ustawy systemowej w związku z art. 107 § 2 i art. 109 § 2 pkt 1 Ordynacji podatkowej).

Odpowiedzialność osób trzecich została wprowadzona w interesie wierzycieli podmiotu, który nie reguluje swoich zobowiązań, w tym wierzyciela składkowego (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) i ma na celu ułatwienie zaspokojenia roszczeń zagrożonych niewypłacalnością dłużnika (spółki), przez poszerzenie kręgu podmiotów, od których wierzyciel składkowy może dochodzić zaspokojenia należności (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I UZP 3/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 13).

Z racji charakteru odpowiedzialności (odpowiedzialność akcesoryjna) powstaje pytanie, czy członek zarządu może ponosić odpowiedzialności w większym zakresie niż odpowiedzialność, jaką przypisano płatnikowi (spółce). Z taką kolizją możemy mieć do czynienia (i w sprawie mamy) w sytuacji, w której

została ogłoszona upadłość spółki. Wynika to z faktu, że zgodnie z art. 92 ust. 1 P.u. z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.

Zatem organ rentowy ustalając zobowiązanie względem płatnika mógłby naliczyć odsetki od nieuiszczonych należności składowych do dnia ogłoszenia upadłości. Kwestia odsetek aktualizuje się ponownie w momencie przeniesienia odpowiedzialności na członka zarządu, bowiem wówczas w grę wchodzi wątek temporalny, to jest organ rentowy korzysta następczo z art. 116 Ordynacji podatkowej, gdyż uprzednio jest zobowiązany skierować egzekucję do majątku płatnika i dopiero jej bezskuteczność otwiera opcję przeniesienia odpowiedzialności na członka zarządu.

Nie inaczej było w sprawie, bowiem upadłość Spółki ogłoszono w dniu 14 sierpnia 2013 r. (postępowanie zostało zakończone likwidacją majątku upadłego w styczniu 2017 r.), zaś decyzję o odpowiedzialności członka zarządu wydano w dniu 28 października 2017 r. Już *prima facie* widać, że kwestia odsetek nabiera kardynalnego znaczenia, bo ich wysokość na dzień upadłości i na dzień wydania decyzji przez pozwanego, to rozłożone w czasie momenty i tym samym odrębne sumy należności. Przyjmując perspektywę wyrażoną w skardze kasacyjnej, pozwany nie widzi przeszkód, by *de facto* odpowiedzialność odwołującego się zamykała się wyższą sumą niż odpowiedzialność płatnika, skoro odsetki naliczał do dnia wydania zaskarżonej decyzji. Stanowisko prezentowane w skardze kasacyjnej znalazło swoje odzwierciedlenie w poglądach Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 5 czerwca 2014 r., I UK 437/13 (LEX nr 1483947) przyjął, że art. 92 ust. 1 Prawa upadłościowego nie wyklucza (nie zakazuje) naliczania odsetek od zaległości spółki w stosunku do osób trzecich, o których mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej. Następnie w wyroku z dnia 19 stycznia 2017 r., II UK 605/15, (LEX nr 2237410) Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że ogłoszenie upadłości spółki z o.o. jako niewypłacalnego płatnika składek na ubezpieczenia społeczne połączone z jej likwidacją, nie ma wpływu na naliczanie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej odpowiadającej za zaległość składową na podstawie art. 107 § 2 pkt 2 w związku z art. 116 ust. 1 i art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej. W pisemnych motywach powołanego wyroku wskazano, że wyłączenia możliwości

dochodzenia odsetek (po dniu ogłoszenia upadłości) nie można wywodzić z art. 92 P.u., który nie wstrzymuje biegu odsetek w ogólności, a jedynie wyłącza ich zaspokojenie z masy. Powyższe stanowisko zostało powtórzone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2018 r., II UK 365/17 (LEX nr 2583832).

Akceptacja przytoczonych stanowisk oznaczałaby, że skarżący ma rację, a Sąd drugiej instancji wadliwie ograniczył odpowiedzialność odwołującego się. Jednak tak nie jest, a przemawiają za tym poniżej przedstawione argumenty.

Po pierwsze, w orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest także odmienny pogląd od zaprezentowanego powyższej. Przykładowo można wskazać, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2018 r., I UK 69/17 (LEX nr 2488718) stwierdził, iż art. 107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej, formułujący odpowiedzialność osób trzecich za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych, nie może być interpretowany w oderwaniu od reguły art. 92 ust. 1 Prawa upadłościowego, bowiem nie jest przepisem szczególnym do tego ostatniego. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że osoba trzecia nie może ponosić odpowiedzialności za odsetki za zwłokę od zaległości składkowych za okres od daty ogłoszenia upadłości, co wynika z zasady subsydiarności tej odpowiedzialności. Nadto akcesoryjność odpowiedzialności członka zarządu oznacza, że nie może on ponosić odpowiedzialności za odsetki od tego rodzaju wierzytelności w stopniu większym, niż taką odpowiedzialność ponosi sama spółka. Następnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2019 r., II UK 581/17 (LEX nr 2642732) przyjęto, odwołując się także do orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego (zob. wyrok z dnia 14 lutego 2018 r., II FSK 319/16, LEX nr 2451080), że osoba trzecia nie powinna ponosić odpowiedzialności podatkowej za odsetki przypadające za okres po ogłoszeniu upadłości płatnika, bo obciążenie tymi odsetkami w istocie spowodowałoby, iż zakres jego odpowiedzialności byłby szerszy niż zakres odpowiedzialności spółki, co z kolei naruszałoby zasady odpowiedzialności osób trzecich wynikające z rozdziału 15 Ordynacji podatkowej (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lutego 2018 r., II FSK 319/16, LEX nr 2451080). Za takim stanowiskiem opowiada się też doktryna (P. Zimmermann: Prawo upadłościowe. Komentarz, Warszawa 2016; M. Gromek:

Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe niewypłacalnej spółki kapitałowej, M. Pr. Bank. 2015 nr 10, s. 72-86).

Po wtóre, wierzyciel (tu organ rentowy) może dochodzić odsetek za okres po ogłoszeniu upadłości przeciwko upadłemu w drodze powództwa nawet przed zakończeniem postępowania upadłościowego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2016 r., III CZP 113/15, OSNC 2017 nr 3, poz. 27). Skoro więc wierzyciel zaniechał tego uprawnienia, to jego pasywne zachowanie nie może być w prosty sposób konwalidowane na osobę trzecią z uwagi na charakter odpowiedzialności członka zarządu, gdyż w przeciwnym wypadku doszłoby do powstania odpowiedzialności odsetkowej mimo braku takiej odpowiedzialności samego płatnika składek.

Po trzecie – i co najistotniejsze, spojrzenie na problem odsetek nie może tracić z pola widzenia zmian w ustawodawstwie. Aktualnie w Ordynacji podatkowej funkcjonuje art. 107 § 3, zgodnie z którym ogłoszenie upadłości podatnika lub jego następcy prawnego nie ma wpływu na naliczanie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej. Rzecz w tym, że dana norma została dodana do Ordynacji podatkowej na mocy art. 1 pkt 86 ustawy z dnia 10 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1649) zmieniającej ustawę z dnia 1 stycznia 2016 r. Z kolei art. 22 tej noweli przewidywał regułę intertemporalną, zgodnie z którą do odpowiedzialności podatkowej osób trzecich z tytułu zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Transponując powyższe rozwiązania normatywne, można założyć, że skoro racjonalny ustawodawca wprowadził do systemu prawa formułę dotyczącą biegu odsetek względem osoby trzeciej po dniu ogłoszenia upadłości podatnika (płatnika), a ten model ma zastosowanie do należności składkowych (zob. art. 31 ustawy systemowej), to przed wejściem w życie tej regulacji nie było podstaw do naliczania odsetek po dniu ogłoszenia upadłości płatnika, gdyż wtenczas źródłem tego zakazu był art. 92 ust. 1 Prawa upadłościowego. Z tego też powodu uprawniona staje się interpretacja, że przed wejściem w życie art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej osoba trzecia nie była odpowiedzialna za odsetki po dniu ogłoszenia upadłości, o ile za nie

odpowiadał także sam płatnik. Tego rodzaju wykładnia stanowi rozsądny kompromis interpretacyjny, ważąc nie tylko sam rodzaj odpowiedzialności członka zarządu (odpowiedzialność akcesoryjna), lecz także uwzględnia – jako dyrektywę interpretacyjną – zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji), tak by przyjęte środki obciążające jednostkę (tu osobę trzecią) nie były nieograniczone. W doktrynie wyrażono stanowisko, że nie każdy cel publiczny (aprobowany co do zasady) znajduje podstawy aksjologiczne w Konstytucji (zob. A. Mudrecki: Zasada proporcjonalności w prawie podatkowym, WKP 2020). Naturalnie odwołanie się do tej reguły nie może stanowić furtki uniknięcia odpowiedzialności przez członka zarządu, lecz ma na celu pogodzenie dwóch niekoniecznie zbieżnych wartości, to jest interesów fiskalnych państwa i zakresu odpowiedzialności osoby trzeciej za odsetki, które nie biegły względem płatnika, a tym samym – przed wejściem w życie art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej – nie powinny obciążać członka zarządu. Dług odsetkowy nie może być przeniesiony na osobę trzecią (dłużnika wtórnego), skoro nie obciążał nawet upadłego (dłużnika pierwotnego). Jeśli bowiem dochodzi do utraty podmiotowości prawnej przez spółkę w wyniku jej wykreślenia z rejestru przedsiębiorców, to wobec takiej nieistniejącej osoby prawnej nie można skutecznie dochodzić roszczeń odsetkowych. Tym bardziej akcesoryjnej i subsydiarnej odpowiedzialności w tym zakresie nie powinni ponosić byli członkowie organów tego nieistniejącego podmiotu. Odpowiedzialność osoby trzeciej mogłaby się zaktualizować dopiero wówczas, gdyby po zakończonym postępowaniu upadłościowym nie doszło do utraty bytu prawnego dłużnika, a jego pozostały majątek nie pozwolił na pełne zaspokojenie odsetek narosłych za czas po ogłoszeniu upadłości, zaś zarząd spółki kapitałowej w czasie właściwym nie złożył kolejnego wniosku o ogłoszenie upadłości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2017 r., II UK 267/16, LEX nr 2306377). Jednocześnie tak ułożony standard nie kłóci się z art. 109 Ordynacji podatkowej, a więc ponoszeniem przez osobę trzecią odpowiedzialności za odsetki w momencie, gdy sama nie uiści w terminie zobowiązania wynikającego z decyzji o tejże odpowiedzialności (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 15 kwietnia 2009 r., II FSK 60/08, LEX nr 513080; z dnia 16 czerwca 2011 r., I FSK 1297/10, LEX nr 1082212).

Sumując, B. P. nie ponosi odpowiedzialności za odsetki płatnika składek w części obejmujące odsetki liczone po dniu ogłoszenia upadłości spółki, co też trafnie stwierdził Sąd drugiej instancji. Wobec powyższego wskazane podstawy kasacyjne okazały się nieuzasadnione, co uprawniało do orzeczenia w myśl art. 398¹⁴ k.p.c.

a.s.